

Adviseur biedt hulp bij innovaties

Wilma Wolters

Agrarisch adviseurs zijn cruciaal om innovaties door te voeren in de landbouw. Er is nu ook geld beschikbaar voor adviseurs om die innovaties soepeler tot een goed einde te brengen. Maar ook contacten leggen over de Nederlandse grenzen heen, kan de benodigde brede blik opleveren.

Bij de Europese beleidsmakers is het inzicht gekomen dat innovatie in de agrarische sector efficiënter wordt doorgevoerd als daar adviseurs bij betrokken zijn. De multi-actor approach, zoals dat genoemd wordt. Peter Parea, projectleider op een aantal Europese projecten waarin ZLTO meedoet: "Eigenlijk hebben we het hier dus over de emancipatie van de adviseur en van de boer als aanjager als innovatie, naast de onderzoeker als kennisdrager. Adviseurs werden lange tijd niet gezien, maar dat is nu veranderd. Ze staan in de hele EU nu in de picture omdat ze een sleutelrol hebben bij innovaties in de landbouw." Adviseurs zijn cruciaal, dat zegt ook de voedsel- en landbouworganisatie FAO. "Het feit dat je als adviseur voor vol wordt aangezien, is prettig. Daarom is er nu overal in de EU ook geld voor deze beroepsgroep. En dat is bijzonder", vervolgt Parea.

Samen optrekken

Parea erkent de waarde van adviseurs die de EU nu inziet, alleszins. "Boeren hebben een vraag. Onderzoekers hebben een antwoord. En adviseurs brengen dat bij elkaar. Daarmee bedoel ik dat zij maatwerk creëren, adviseurs zorgen dat een onderzoeksuitslag in een oplossing wordt vertaald zodat de ondernemer waarbij hij aan tafel zit, vooruit wordt geholpen." De adviseur combineert de verschillende stukjes kennis zodanig dat er een goede oplossing voor de boer kan worden samengesteld. "Met een goede afstemming kunnen wetenschappers antwoorden geven op vragen die er ook echt zijn. En dan kun je ook met praktische antwoorden komen. Adviseurs spelen een belangrijke rol door de goede vragen te stellen; 'Wat heb je nodig ondernemer?' en 'Wat heb je bedoeld met je onderzoek, onderzoeker?'." Parea zou adviseurs willen aanraden om samen op te trekken, ook op Europees niveau. Hij zou graag zien dat adviseurs hun managers zover krijgen dat ze meedoen in een EU-project. "Door internationaal te werken kom je uit je comfortzone, krijg je een betere blik op wat er mogelijk is, een beter zicht op de omstandigheden waarin we ons

bevinden en meer zicht op de structuur in andere landen." Managers mogen dit hun adviseurs niet misgunnen, vindt Parea. "Het kost tijd, energie en geduld, maar de bredere kijk levert bredere contacten op, en trouwere klanten."

Budget voor niet-productgebonden adviseurs

Nederland kent Europees gezien een unieke agrarische adviessituatie. "We hebben een krachtige structuur voor agrarische kennisdeling en innovatiesupport, één van de meest effectieve in Europa zelfs, maar in Nederland is die ook het meest versnipperd", schetst Parea. Deze AKIS (agrarische kennis en innovatie support) is zo versnipperd omdat er geen centrale leider in de markt is. Sinds 1990 is advisering hier geprivatiseerd en in Nederland bestaat nu alleen private financiering van advies, al dan niet productgebonden.

Parea denkt niet dat de groep productgebonden adviseurs kleiner zal worden. "Ik vermoed dat beide groepen – productgebonden en niet-productgebonden – belangrijk blijven. Een agrarisch ondernemer kan niet zonder goede begeleiding. Ik zie er geen aanleiding voor dat productgebonden advies zal verdwijnen." Op één bedrijf komen verschillende productgebonden adviseurs. Zichtbare samenwerking van deze adviseurs op specifieke aandachtsgebieden, zoals stikstof, zou een interessante verdieping kunnen zijn en de structuur nog krachtiger maken.

Het EU-geld dat op dit moment vrijkomt, is echter alleen bedoeld voor niet-productgebonden adviseurs. Die moeten dan ook in het BAS-register (te vinden op de website www.vabnet.nl) geregistreerd staan. De verschillende budgetten die er zijn, zijn te vinden op www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/glb/erkende-agrarische-bedrijfsadviseurs. Parea legt uit: "Het budget is erop gericht om innovaties op een betere manier met elkaar uit te werken. Het moeilijkste van een innovatieproces is het deel van idee naar inspiratie naar planning. Daar lopen mensen het meest vast. Dat komt doordat ze tegen structuren en eisen aanlopen of omdat het lastig is om juist in die fase anderen mee te nemen enzovoorts. Juist dan kan een adviseur een goede rol spe-

len." Het budget is dus voor de faciliterende, begeleidende adviseur. Parea: "Het gaat om het niet-technische deel van de innovatie, het richt zich op interactieve innovatieve processen waarmee de ondernemer zicht krijgt op de verschillende belangen die spelen, hoe je effectief reageert op die belangen en ook hoe je die gebruikt om je doel te halen. Alles is erop gericht dat de adviseur met dit geld de ondernemer helpt om moed te houden in zijn innovatie."

Lobbyen

Maar productgebonden adviseurs hoeven niet helemaal blind te zijn voor dit EU-geld, vindt Parea. "Zij kunnen, als zij zien dat bij een klant iets innovatiefs gebeurt, maar de procedures lopen stroperig of hij loopt vast in wetgeving of in samenwerking met partners, die klant helpen door te zeggen dat ze daarbij steun kunnen krijgen van een onafhankelijk adviseur." Vervolgens kun je in het BAS-register zoeken voor een (niet-concurrerende) adviseur. Ook zijn trainingen over deze procesbegeleiding in ontwikkeling, die komen in de loop van 2021 beschikbaar. "Ook productgebonden adviseurs kunnen gebruik maken van die trainingen. Daarover zal te zijner tijd gepubliceerd worden."

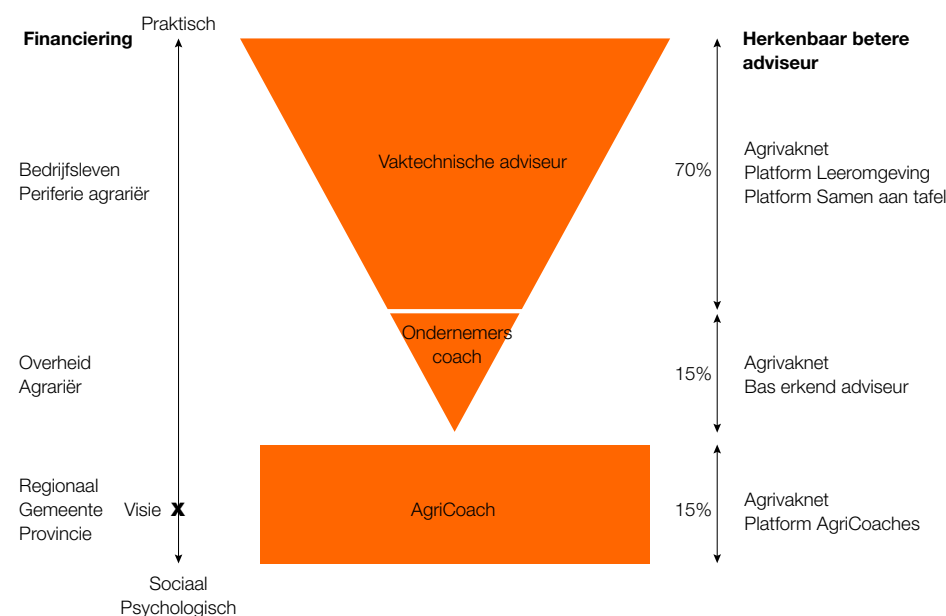
Verder is er een enquête uitgezet die in kaart moet brengen waar de grootste knelpunten zitten voor niet-productgebonden adviseurs om innovaties tot een goed einde te helpen brengen. "Door het invullen van deze enquête zouden ook productgebonden adviseurs zich op de kaart zetten. Want die enquête wordt goed gelezen en vervolgens opgepakt in beleid. Je zou daarnaast een lobby kunnen voeren om in de volgende EU-planningsperiode, over zeven jaar, net als de onafhankelijk adviseurs nu, een stevige positie te verkrijgen. Probeer zo erkenning te krijgen voor productgebonden adviseurs", raadt Parea aan. "Nu worden productgebonden adviseurs in andere EU-landen niet erkend. Maar als mensen snappen dat dit een goed uitgebalanceerde manier van werken is, die door veel specialisten wordt ondersteund, dan is er meer begrip voor het feit dat we ondernemers goed vooruit helpen als Nederlandse landbouwadviseurs."

FIGUUR 1 LEDEN AGRIVAKNET

Bij Europese en Nederlandse beleidsmakers is het inzicht gekomen dat innovatie in de agrarische sector efficiënter wordt doorgevoerd als er adviseurs bij betrokken zijn. De multi-actorbenadering, een benadering met verschillende adviseurs, zien we terug in de Samen aan Tafel initiatieven van Agrivaknet. Er komen minder boerenbedrijven, maar de diversiteit in verdienmodellen van agrarische bedrijven wordt veel groter. Ook de diversiteit van adviseurs gaat hierdoor toenemen, waarbij samenwerking tussen adviseurs aan de keukentafel bij die boer een must wordt.

Vaktechnische adviseurs zullen de boventoon blijven voeren, maar er komen ook adviseurs op het sociale vlak, de agricoaches, geïnitieerd door lokale en provinciale overheden. Daarnaast groeit ook het aantal ondernemerscoaches die boerenondernemers op strategisch en tactisch gebied adviseren, mede als gevolg van de introductie van de Sabe-regeling (Subsidiemodule agrarische bedrijfsadviesing en educatie) door LNV.

Agrivaknet is dé ontmoetingsplaats voor alle bedrijfsadviseurs. Het beeld hieronder is een afspiegeling van het huidige ledenbestand van Agrivaknet. Vaktechnisch, diegeroemdheid, strategisch/tactisch, sociaal, maatschappelijk, financieel/economisch, ketengericht. Naast netwerken wordt Agrivaknet een broedplaats voor samenwerking tussen deze adviseurs. De vaktechnische bijeenkomsten, maar ook de maatschappelijk georiënteerde events, zijn onderdeel van de aantoonbare kennisontwikkeling van de adviseurs.

Agenda

Kick-off webinar

Op 10 februari 2021 organiseert Agrivaknet een Kick-off webinar over persoonlijke ontwikkeling.

Datum 10 februari 2021
Tijd 16.00 uur
Meer informatie www.agrivaknet.nl